

Borre Historielag 40 år. Et historisk tilbakeblikk.

Vår første leder av historielaget, Erik Schou Eriksen, skuffet ikke forventningene hos de nær 50 medlemmene som hadde møtt opp på Bruserød, tirsdag 5. juni.

Innledningsvis stilte foredragsholderen spørsmålet om hvorfor historielaget kom så sent i gang, så omgitt av historie som vi er i denne del av fylket. Det er nok å nevne Borrehaugene, middelalderkirker, bygdeboger, Karljohansvern, så ser vi at vi er begunstiget, men også at kunnskapen om disse skattene må hegnes om og formidles til nye generasjoner.

Med genuin forståelse for dette tok Hans-Christian Oset i 1977 initiativ til å opprette et historielag i Borre, og tanken vakte umiddelbart begeistring. Det ble innkalt til et møte 30. mars på Borre ungdomsskole, og forsamlingen valgte da et interimsstyre som fikk til oppgave å forberede det endelige stiftelsesmøtet. Dette fant da sted 31.10.

1978 i Borre menighetshus. Til styre ble disse valgt:

Erik Schou Eriksen (leder),

Helga Hem Olafsen (nestleder)

Ann Chr. Wøyen (sekretær)

Kristian Syvertsen (kasserer)

Jørn Freberg

Styret blinket ut satsningsområder for aktiviteten fremover: program for medlemsmøtene, utgivelse av et årsskrift, kjøp av Bruserød. Lagets startkapital var ikke mye å skryte av: kr. 4100,- Medlemskontingent ble satt til kr.25, og på dette grunnlag satte man i gang.

Li sten over foredragsholdere de første årene er imponerende: Magne Skodvin tok for seg krigsutbruddet 9. april 1940, Kåre Holt foredro om kong Sverre, Richard Herrman kåserte om det engelske kongehus, for å nevne noe. Heldigvis(!) for styret nektet alle å ta betalt for foredraget. Som professor Gudmund Sandvik uttalte etter sitt foredrag om Chr. V's Norske Lov: « Det inngår i mine embetsplikter å reise rundt og holde foredrag.» (!)

Det er ikke å undres over at så kjente foredragsholdere trakk fulle hus. Prof. Sverre Marstrander talte for 130 personer om Ynglingeættens tilknytning til Borre; Ingrid Semmingsen kunne glede seg over 200 fremmøtte da hun snakket om Utvandringen til Amerika (professorens spesialitet).

Det største løftet for det nystartede historielaget ble uten tvil kjøpet av Bruserød på Nykirke, like ved grensen til Re kommune (jordveien ble kjøpt av naboene). I noen tid hadde styret vært på leting etter en eiendom, et bygdetun i Borre, og valget falt til slutt på denne eiendommen i utkanten av Nykirke. Ved en testamentarisk gave hadde Borre sosialstyre blitt eier av gården som de nå ønsket å avhende. Ikke alle var enige i dette valget: det ble innvendt at Bruserød lå noe perifert til i kommunen, og at våningshuset var i dårlig stand med behov for omfattende utbedringer. Kjøpesummen, kr.125 000,- var selvsagt også en utfordring, men heldigvis fikk laget pengegaver fra Borre Sparebank og kommunen, noe ble ordnet ved tegning av andelsbrev og ved loddsalg, og Anders Jahres stiftelse trådte til med generøs støtte. Det må også nevnes at midler fra Anne Holtegårds fond kom godt med i det pågående restaureringsarbeidet.

Det gamle uthuset sto dessverre ikke til å redde. Senere ble et nytt uthus reist på samme sted, og til en akseptabel pris, takket være Jørn Frebergs kontakter i videregående bygg- og anleggslinje.

Overtagelsen av den gamle skysstasjonen innebar at medlemmene virkelig måtte trå til; her skulle det bli et ukjent antall dugnadstimer på ildsjelene: taket måtte legges på nytt, nordveggen sto for fall, gulv slipes, murer pusses, malerkosten svinges. Utearealet måtte også stelles, en oppgave som Thoralf Holt sto i spissen for og som han skjøttet til opp i høy alder.

I 1985 så *Borreminne* dagens lys; årsskriftet ble til på initiativ av Steinar Alsvik, leder det året. Boken solgte meget bra og er fortsatt en god inntektskilde for historielaget.

Erik fortalte lett og levende fra «pionertiden» og bød på humørfylte godbiter fra norsk middelalder og et sveip innom den amerikanske borgerkrigen, spekket med morsomme og betegnende anekdoter, f. eks. om Abraham Lincoln som med knappst mulig flertall vant valget i Minnesota.

Grunnen til at han der hadde problemer, skyldtes et indianeropprør som innbyggerne ville at presidenten skulle slå hardt ned på og bruke dødsdom for lederne. Lincoln benådet flere av dem: »I couldn' hang people for votes!»

Erik ble behørig blomstertakket og fikk fortjent applaus av de fremmøtte.

Neste arrangement:

Onsdag 13. juni: Historisk tursti til Braarudåsen og Bassenglokket v/Øivind Beckmann.

Fremmøtte: kl. 18.00 på toppen av Wistingsvei

Ref. ak